

Konservy pro turisty

doporučí

===== J. V. VONDRÁČEK, =====

Praha I., Perlová ulice č. 10.

Račte žádat obšírný ceník. — Zásilký na dobírku.

PETR SVOBODA,

ryjec, ozdobník a emailleur v Praze, Bartolomějská ul. č. 309-I

dodavatel klubu českých turistů a české ústřední jednoty velocipedistů v Praze, jakož i mnohých klubů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Zhotovuje odznaky turistické, cyklistické a sokolské v emaili buď dle návrhů vlastních aneb jemu podaných vkusně a v cenách nejlevnějších.

Kavárna Eisenkoll

Žitná ulice čis. 1. U KARLA IV. Žitná ulice čis. 1.

===== Středisko sportsmanů. =====

Sportovní časopisy. — Plzeňský prazdroj.

Humpolecké lodny

na obleky turistické a lovecké, jakož i jemné modní látky anglické a brněnské doporučuje v největším výběru a levných cenách při dobré jakosti obchodní dům

J. Novák,

Praha, Vodičkova ulice, jediné „u Štajgrů“,
Kolín, Rubešova ulice.

===== Vzorky na požádání franko. =====

Fotografické přístroje

===== všech druhů a velikostí, =====

skioptikony, stereoskopická kukátka

a veškeré potřeby za nejlevnější ceny

u výrobce J. VOJTY, Smíchov 453.

Filialka: Ferdinandova třída č. 6., proti české spořičeně.

Tiskem „Unie“ v Praze. — Nákladem českého odboru slov. alp. družstva.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

ORGÁN

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září, a zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K, pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 16. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku buďtež adresovány: Praha-III., Rampa 513. — Zakládající členové odboru platí 60 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 korun (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky zasílají se českému odboru v Praze 1947-II.

ČÍSLO 8.

KVĚTEN 1905.

ROČNÍK VIII.

Tury členů českého odboru S. P. D. r. 1905.

Snahou všech alpských spolků jest nejen zvyšovati počet svých členů, nýbrž i jejich výkonnost. K tomu účelu zavádíme do »Alpského Věstníku« výroční přehled tur, podávajíc tak příležitost členstvu zúčastniti se silněji ruchu alpistického. R. 1905 přihlásilo 49 našich členů (respektive příslušníků jich rodin) přes 240 velehorských tur, z nich přes 110 v Alpách Slovinských. Značný počet tur proveden bez vůdců, některé tury vykonány vůbec poprvé. Vážná nehoda se přihodila pouze v jediném případě. Přejeme všem přátelům horské turistiky, sdruženým v českém odboru S. P. D., mnoho zdaru při podnikcích v r. 1906 a těšíme se na výkaz ještě bohatší. *)

P. J. Bizjak, theolog v Lublani.

Stol 2239 m. Triglav 2864 m (Tominškovou cestou; sestup Kotem). Triglav 2864 m (výstup i sestup Kotem ve společnosti 11 studentů).

P. Ing. St. Petr Brelih v Cerknu.

Črna Prst 1845 m, Krn 2246 m, Sedlo Bogatin 1800 m, Triglav 2864 m (Sedmížeří; sestup přes Prag do Vrat), Porezen 1631 m.

Pp. kand. prof. Jiří Čermák a Dr. Viktor Dvorský v Praze.

Špik 2471 m, * Okno Prisojniku 2100 m (z jižní strany) — * Rupe 1800 m, * sedlo Kuriho Vrhu 1600 m, Pri mužikih ca 2100 m (nové; dvakrát; poprvé bez vůdce, den na to s vůdcem), Planja 2430 m (z Trenty; nové) — Razor 2601 m — Skozi Mali Razor do Pišnice (nové jako sestup), Škratice 2643 m (výstup severní stěnou; sestup do Vrat), * Široka Peč 2497 m (z Vrat), * sedlo Rdece Skály 2300 m — * Travnické sedlo 2200 m (sestup do Radeči), * Triglav 2864 m (přes Komar a Doleč; sestup starou Vratskou stezkou a přes Luknju do Trenty), * pokus o Sovatno (nové); dosažená výška ca 2400 m, * Križ 2435 m, * Prisojnik 2555 m (z Trenty), * sedlo Križe 2300 m (stěnou Gamsivce, z části nové, sestup do Vrat), Ponica 2570 (z Pišnice, nové),

*) Tury opatřené hvězdičkou byly provedeny bez vůdce.

Prisojník 2555 m (severní stěnou), * Krnica-Glava 2050 (západní stěnou, nové), Montasio 2752 m (ze Zajzery, cestou lovců, sestup do Nevey), * sedlo Neboisu 2000 m (ze Zaoltarji, sestup do Zapravy), * pokus o nový výstup severní stěnou Razoru; dosažená výše ca 2300 m, * Široka Peč 2497 m, z Martulku (nové); sestup do Vrat, * Baba 2154 m, * Štyrská Rinka 2434 m (severní stěnou; sestup k Turskému žlebu), * Grintovec 2559 m.

P. MUDr. Jaroslav Dlouhý v Praze.

* Golí Vrh 1789 m, * Pristovni Storžič 1762 m (dvakrát), Grintovec 2559 m (přes Mlinarské sedlo), * Virnikov Grintovec 1658 m, * Saviňské sedlo 2115 m, * Kamnické sedlo 1879 m — * Planjava 2392 m — * Luška brana — * Ojstrica 2350 m, * Mela 1700 m (sestup přes sedlo Potok).

P. Karel Drož v Plzni.

Transsylvanské Alpy od Herkulových lázní po Predeal: Černé hory; Řetěz; Páring, hory Vulkánské; Sebešské, Sibinské, Negoj (Alpy Fogarašské); Bučec (hory Bársanské).

P. E. m. Dvořák.

* Furka 2436 m, * Eggishorn 2934 m (z hotelu Jungfrau; sestup do Briegu), * Gornergrat 3166 m, * Breithorn 4171 m (z Gandeghütte), * Col de Balme 2202 m, * Brévent 2525 m (ze Chamonix), * Montanvert-Jardin, as 2800 m, * Lauberhorn 2475 m (z Lauterbrunnen, sestup do Grindelwaldu).

P. Vojtěch Filipovský, professor v Táboře s chotí pí. Jindřiškou Filipovskou.

* Schmittenhöhe 1968 m, * Kitzbühler Horn 2009 m, * Mendlpass-Penegal 1738 m, * Karerpass 1742 m, * Lusiapass 2056 m, * Stillské sedlo 2760 m, * Dreisprachenspitze 2843 m, * sedlo Bernina 2330 m, * sedlo Splügen 2117 m.

P. Dr. Fr. Havrda.

* Golica 1836 m, * Stol 2239 m.

P. Čeněk Hevera, c. a k. revident v Praze.

Pfandscharte 2665 m (z Fušského údolí), Veliký Klek 3798 m (z Glocknerhausu Hoffmannovou cestou, sestup přes Stüdlovu chatu), Plätzwiesen 2200 m, Dürrenstein 2840 m.

P. MUDr. Jaroslav Holeka, c. k. okr. lékař na Mělníce.

* Sv. Višarje 1792 m, * Mojstrovka 2332 m, * Triglav 2865 m, * Stol 2339 m.

P. MUDr. Vilém Jandl.

Wilder Freiger 3426 m (z Neustiftu), Becher 3171 m, Zuckerhüttel 3511 m (ze Söldenu), Steinschlagjoch 3254 m, * Ortles 3902 m (ze Söldenu), * Cevedale 3774 m (ze Söldenu), * Triglav 2864 m (z Vrat), * Grintovec 2559 m (z Jezera).

P. Fran Jenčíč, technik v Praze.

Ojstrica 2350 m (z Kocbekovy chaty), Triglav 2864 m (Tominskou cestou, sestup Kotem), Krvavec 1853 m.

P. Edvard Kallus, c. k. fin. sekretář v Opavě.

* Mangart 2678 m (z Rablu, sestup přes Travnické sedlo), * Triglav (Kotem, sestup přes Velopolje).

Pp. Josef Kuffner, Karel Kuffner a Zdeněk Kuffner.

Krimler Tauern 2634 m (z Krimmlu; sestup do Steinhausu), Grödnertal 2137 m (z Corvare; sestup do Sv. Ulricha), Taschl Joch 2767 m (ze Schnalsu; sestup do Schlandersu), * Stillské sedlo 2760 m (z Trafoi, sestup do Bormia), * Umbrailské sedlo 2512 m (z Bormia; sestup do Sv. Marie), * Ofenpass 2155 m.

P. Dr. Frant. Kulhavý, vrchní okr. lékař na Král. Vinohradech, s chotí paní Marií Kulhavou.

Kitzsteinhorn 3204 m, Puflatsch 2176 m, Saas Rigais 3027 m, Cima di Tosa 3176 m.

P. Boh. Leederer, učitel v Kladně.

* Scheidegg 1961 m, Grindelwaldský ledovec 2350 m, * Guggihütte 2397 m.

P. Leop. Mareš, rada zem. výboru na Smíchově, s chotí paní Marií Marešovou.

Mlinarsko sedlo 2345 m — Kokersko sedlo 1799 (sestup k Uršičovi), Ojstrica 2350 m (sestup do Logaru), Monte Cristallo 3199 m (ze Schludbachu; sestup k Tre Croci), * Falzarego 2117 m (z Cortiny), * Boč 3152 m (z Arabby), * sedlo Sella 2218 m, * Langkofelské sedlo 2679 m, * Pfitscher Joch 2248 m, Furtschagelhaus 2337 m, Schönbichlerhorn 3185 m (sestup na Berlinskou chatu), Gamspitze 2880 m (z Warnsdorfské chaty), Veliký Venet 3660 m (z Kürsingerovy chaty; sestup do Pražské chaty).

Sám: Mela 1700 m, Baba 2154 m (přes Jenkovu planinu; sestup na Jezerské sedlo).

P. MUDr. Alois Mašek s chotí a syny.

Rysy 2503 m (z uherské strany; sestup tamtéž), * Pět spišských jezer 2016 m (z Westerova), * Polský hřeben 2208 m (z Westerova; sestup k Morskiemu oku).

P. Vítězslav Novák, skladatel v Praze.

Kopa 2400 m, Tatra 2565 m, Marta 2433 m, Gerlach 2663 m (cestou Darmstaedterovou), Malá Vysoká 2429 m, Špičatá věž 2356 m. (Při sestupu po překonání všech exponovaných míst náhodou byv zraněn, musil od zamýšlených dalších výstupů upustiti.)

Slečna Marie Paloušová.

Scesaplana 2967 m (z Douglasovy chaty), Piz Buin 3316 m (od Wiesbadenské chaty; sestup přes Jamthalskou chatu), Fluchthorn 3403 m (z Jamthalské chaty), Wildspitze 3776 m (z Brunšvícké chaty; sestup do Taschachské chaty).

P. Miloslav Pelíšek, professor průmyslové školy v Praze.

* Piz Languard 3266 m (z Pontresiny).

P. Jan Plischke, ingénieur, s chotí pí. Boženou Plischkovou.

Mte Adamello 3548 m — Mte Falcone 3432 m — Corno Bianco 3429 m (vesměs z Mandronské chýše), Passo di Presena 3011 m — Cima di Presena 3069 m (sestup do Ponte di Legno), * Passo del Tonale 1884 m, Passo di Freshfield 3426 m (z Rifugio Densa) — Cima di Presanella 3564 m, Passo Grosté 2440 m, * Passo Gagliarda 2266 m.

Mag. Ph. Josef Pojci v Ižlu.

Hainzen 1637 m, Hoch Kalm Berg 1831 m, Schafberg 1780 m.

P. Dr. Stan. Prachenský s chotí pí. Annou Prachenskou
Scesaplana 2967 m (z Douglasovy chaty) — Verajöchl 2331 m
(sestup do Brandu), Schweizertor 2115 m — Ofenpass 2293 m (se-
stup do chaty Lindavské), Sulzfluh 2830 m (z Lindavské chaty; sestup
do Schmüs), * Štílské sedlo 2760 m, * Dreisprachenspitze 2843 m —
* Breite Kamm 2869 m, Ortles 3902 m (z Trafoi přes Payerovu chatu,
sestup do Suldenu), * Karer Pass 1758 m, * Fedaja 2046 m (z Ca-
nazei; sestup do Caprile), * Saviňské sedlo 2115 m (z lezera; sestup do
Bely), * Veliki Vrh 1743 m, * Virnikov Grintovec 1658 m, Mela 1700 m
(sestup přes sedlo Potok), Košutnikov Stolp 2135 m, * Pristovnikov
Storžič 1762 m, * Mela 1700 m, Baba 2154 m (přes Jenkovu planinu,
sestup na Jezerské sedlo), * Goli Vrh 1789 m, Grintovec 2559 m (přes
Mlinarské sedlo), * Sv. Višarje 1792 m, Hochschwab 2278 m (od Bo-
denbauera přes G'hacktes, sestup do Seewiesen).

P. Stan. Prachenský ml.

* Saviňské sedlo 2115 m, Veliki Vrh 1743 m, Virnikov Grintovec
1658 m, Mela 1700 m, Košutnikov Stolp 2135 m, Pristovnikov Storžič
1762 m, Goli Vrh 1789 m, Sv. Višarje 2559 m, Hochschwab 2278 m.

P. Bedřich Roth v Hrušici.

* Golica 1836 m (dvakrát), * Mežahla, * sedlo mezi Rožici a Je-
hlem, * Triglav 2864 m (z Vrat; sestup Kotem).

P. J. St. Vladimír Smetana.

* Saviňské sedlo 2115 m, Veliki Vrh 1743 m, Grintovec 2559 m.

P. Eduard Šedý.

* Goli Vrh 1789, * Pristovnikov Storžič 1762 m, * Virnikov Grin-
tovec, * Savinsko sedlo 2115 m, * Kamnické sedlo 1879 m — Pla-
njava 2392 m — Luška brana — Ojstrica 2350 m (sestup do Solčavy),
* Mela 1700 m.

P. Dr. Henrik Tuma, advokát v Gorici (jako rekonvalescent).

Lovec 2079 m, Polovnik 2333 m (z Mauthen; sestup do Paluzzi),
Forca Pizul 1709 m, Laurenhöhe 1850 m (sestup do Sv. Mohoru),
Sovinjak 1639 m (z Boyce).

P. Otokar Válek.

Ortles 3902 m (z Gomagoi; sestup do Trafoi), Dreisprachenspitze
2843 m, Penegal 1738 m, Berlínská chata 2057 m.

P. P. Prokop Vávra, katecheta v Libni.

* Lovec 2078 m, Viš 2669 m (z Findenigovy chaty) * Černá prst
1846 m (přes Orožnovu chatu), Mali Triglav 2740 m (Kotem).

Slečna Josefa Winterová.

* Veliki Vrh 1743 m, * Goli Vrh 1789 m, * Pristovnikov Storžič
1762 m, * Virnikov Grintovec 1658 m, Grintovec 2559 m (přes Mli-
narské sedlo), Skuta 2530 m (od Turského žlebu), Košutník 2135 m,
Baba 2154 m.

P. Frant. Zeithammer.

Ortles 3902 m (od Payerovy chaty, sestup do Trafoi), * Dreispra-
chenspitze 2843 m, * Penegal 1738 m, * Berlínská chata 2057 m.

P. Fr. Zvoníček, učitel v Praze.

Štruca 2464 m — Skuta 2530 m (přes Mlinarské sedlo, sestup
Turským žlebem, Ojstrica 2350 m (z Okrešle; sestup do Solčavy), Sa-

vinsko sedlo 2115 m, Grintovec 2559 m (přes Mlinarské sedlo, sestup
na Zoisovu chatu).

P. Bohuslav Ženíšek, inženýr v Plzni.

* Sonwendstein 1523 m (v zimě), * Drei Zinnenhütte 2391 m
(z Fischleintalu), H. Jaufen 2481 m (sestup na Plätzwiesen), * Dürren-
stein 2840 m (z Plätzwiesen), * Gaisl-Köpfe 2256 m (z Plätzwiesen),
* sedlo Falzarego 2117 m (z Cortiny; sestup do Andrazu), * Col di
Lana 2464 m (z Pieve), Monte Civetta 3220 m (z Alleghe), * sedlo
Campo lungo 1879 m (z Pieve; sestup do Corvare), * sedlo Costalunga
758 m (z Bolzana, sestup do Fassa), * Fedaja 2046 m (z Campitella),
* sedlo Coutsinské 2340 m (z Campitella), * Sellajoch 2218 m, * Pe-
ladevit 2491 m (z Wolkensteinu).

*

Itinerář skupiny Razoru.

Východisky pro skupinu Razoru jsou: Kranjska Gora (Kronau),
železniční stanice, dobře zařízený hotel Razor a jiné hostince; Dovje-
Mojstrana, rovněž stanice Rudolfovy dráhy s mnoha hostinci; Log
v Trentě s ložnicemi S. P. D. u Cudera a Zorče; Aljažev Dom v zá-
věru údolí Vrat a Vossova chata pod Vrščem. Mapa generálního
štábu vykazuje mnoho chyb; náčrt mapy, připojený k tomuto číslu, opírá
se o autopsii. Vzdálenosti v tomto článku uvedené jsou míněny nor-
málním turistickým krokem. V terainu velehorském jsou přirozené
jen přibližny.

I. Silnice a vozové cesty.

Kranjska Gora—Log (v údolí Sávy) 20 min.; Log—Gojzd 25 min.; Gojzd—
nádraží v Dovji 2 hod.; nádraží v Dovji—Mojstrana 10 min.; Mojstrana—Peričnik
1 hod.; Peričnik—Aljažev Dom 1 hod. 30 min.

Kranjska Gora—soutok Pišnice 10 min.; soutok Pišnice—lávká na rozcestí
k Vossově chatě 45 min.; lávká na rozcestí—kout Křiže 2 hod.

Log (v Trentě)—Sv. Marija 20 min.; Sv. Marija—Vršec 2 hod. 30 min.; Log—
pramen Krajcarice 15 min.; pramen Krajcarice—Zadnjica 3/4 hod.

II. Stezky značené.

Aljažev Dom—Luknja 3 hod.; Aljažev Dom—Sedlo „na robu“ 5 hod.

Pramen Krajcarice—pramen pod Křiškimi Podi 2 hod.; Zadnjica—Luknja
2 hod.; Sv. Marija—pramen Mlinarice 4 hod.; Sv. Marija—Kranjska planina
2 hod.; Kranjska planina—rozcestí pod Prisojníkem 30 min.; rozcestí pod Pri-
sojníkem—Okno Prisojníku 1 hod.

Gojzd—kotlina Ža okom 2 hod.; lávká na rozcestí v Pišnici—Vossova
chata 1 hod. 30 min.; Vossova chata—Vršec 15 min.; Vossova chata—rozcestí
pod Prisojníkem 45 min.; rozcestí pod Prisojníkem—pramen Mlinarice 1 hod.
30 min.

III. Cesty v terainu velehorském (neznačené neb jen špatně; výstupy beze stezek).

Gojzd—terrassa Pod Špikom 2 hod.; terrassa pod Špikom—horní ter-
rassa středního hřbetu Marulku 2 hod. 30 min.

Kranjska Gora—Špik 5 hod., lávká na rozcestí k Vossově chatě—kout

Škrlatic 3 hod. Okno Prisojniku—Prisojnik 1 hod. 30 min.; kout Křiže—sedlo Křiže 2 hod. 30 min.

Aljažev Dom—Zadnji Dovg 5 hod.; Aljažev Dom—Grušica 5 hod.; Aljažev Dom—jeskyně pod Dovškimi Podi 4 hod.; jeskyně pod Dovškimi Podi—Dovški Podi 30 min.; Dovški Podi—Široka Peč 2 hod.

Sedlo na robu—Sedlo Planje 2 hod. 30 min.; pramen pod Kriškimi Podi—jezero Spleta 5 min.; pramen pod Kriškimi Podi—Sedlo Planje 2 hod.; pramen Mlinarice—Sedlo Planje 2 hod.; Sedlo Planje—Planja 30 min.; sedlo Planje—Razor 1 hod.; pramen pod Kriškimi Podi—Križ 1 hod. 30 min., Križ—Grušica 20 min. D.

✱

Úrazy v Alpách roku 1905.

Sestavil J. Z. R.

(Dokončení.)

19. září na Weissseespitz zastihla čtyři turisty, vedené vůdcem, nenadále nepohoda. Skryli se pod skalou a čekali; po 1½ hod., když bouře se poněkud utišila, pokusili se dva z turistů a vůdce o sestup. Po chvíli však nastala nepohoda znovu. Vichřicí byli všichni tři sraženi k zemi; dr. Mahn sřítíl se při tom do hloubi a ve sněhové vánici se ztratila jeho stopa. Teprv po delším hledání byl nalezen zraněn. Dopraven byl do údolí s nemalými obtížemi, takže druhým turistům, kteří v skalním úkrytu setrvali, mohla být vyslána pomoc teprv druhého dne z rána.

2. října při výstupu na Zugspitz byla větší společnost překvapena nepohodou, jež zavínila, že lithograf J. Pander spadl.

C) Z neznámých příčin.

26. dubna na Sasso Alto (2839 m) sřítíl se Fr. Frick s výše as 20—30 m a značně se poranil. Jeho bratr obstaral jeho záchranu.

21. května mladý ruský turista Boris Reitz hodlal vystoupiti na Koburgskou chatu (Miemingská skup.); od té doby byl pohřešován. Četníci a vůdčové zahájili po něm pátrání a konečně devátého dne našli jeho mrtvolu pod místem, zvaným „Innere Platte“.

28. května sřítíl se na Brauhornu dva turisté. Malíř Blocken se zabil, jeho soudruh utrpěl pouze poranění.

V květnu v Savojských Alpách spadl V. Franchey do skalní pukliny a zahynul.

4. června na Mürtchenstocku (Švýc.) při sestupu nedaleko vrcholu spadl jeden ze 4členné partie a značně se zranil. Dva turisté spěchali pro pomoc, třetí setrval u zraněného den a noc, než se pomoc dostavila.

7. června sřítíl se G. Koch, který se 3 společníky podnikl výstup na Sasso Alto (2839 m) a zranil se pádem s výše as 10—12 m.

4. července podnikli výstup na Presanellu čtyři Rusové. Při sestupu sřítíl se spisovatel Lejkov a strhl s sebou dva ze společníků. L. utrpěl otečení mozku, druzí dva se značně poranili, čtvrtý vyvázl bez úrazu.

10. srpna na Waxensteinu spadl poštovní adjunkt Reblitz a zranil se na hlavě.

15. srpna při výstupu na Kreuzkofel (v Lienzkých Dolomitech) spadl ruský turista H. Ples s výše as 10 m a zranil se.

29. srpna na Malé Zinně, při slézání obtížné severní stěny, již nedaleko vrcholu spadl Begli, na štěstí zranil se jen lehce.

Koncem srpna na Piz Julier při sestupování kominem spadl jakýs turista a sřítíl se přes skály na sněhové pole. Jeho společník přivedl záchranný sbor, jenž těžce zraněného dopravil ještě během noci do Silvaplany.

V srpnu podnikla na zřídka navštěvovanou Lagaunspitze šestičlenná partie výstup. Při sestupu sklouzl H. Voigt a srazil J. Lowacka, jenž před ním kráčet; oba pádem se značně zranili.

7. září na Cima Tossa (Brentská skup.) sřítíl se lipský akademik K. Meissner při pokusu najít nový výstup; na štěstí nezranil se nebezpečně.

Pohřešují se:

1. Gymnasta Lud. Schwärzer, jenž 26. července 1904 při sestupu s Zugspitze zmizel.

2. Od 12. července dr. Bruno Ottinger, jenž hodlal vystoupiti na Zugspitz.

3. P. J. Klingenberg, komorní hudebník, dobrý lezec; poslední zprávu o sobě zaslal z Langkofelské chaty.

Nalezené mrtvoly pohřešovaných:

1. 5. května pod svahy Solsteinu nalezl jakýs myslivec lidskou kostru; dle zbytků pláště a ruksaku při ní ležícího bylo stanoveno, že jsou to tělesné pozůstatky truhlářského pomocníka R. Rautha, jenž v srpnu 1903 podnikl výstup na Solstein a již se nevrátil.

2. Od 21. července pohřešovaný S. Gaspard nalezen mrtev dne 4. srpna ve skalách sedla Col de Verry (Savojské hory), při jehož přecházení se pravděpodobně sřítíl.

3. 7. září na Titlisu byla nalezena mrtvola inženýra Sauera, pohřešovaného od počátku září. Ježto S. byl rutinovaný alpista, má se všeobecně za to, že byl stržen kamennou lavinou do hlubiny a pádem si zlomil vaz.

4. 16. září blíž Hirschau alpy nalezena mrtvola St. Dziurzynského z Vidně, jenž prý při sestupu s Dachsteinského plateau v nepohodě zbloudil a sřítíl se.

5. Počátkem listopadu nalezl jakýs vlašský lovec kamzíků na předvrcholu Rocciamelone lidské kosti a zbytky šatů. Pečlivým vyšetřením zjištěno, že jsou to pozůstatky důstojníka E. Zucchiho, jenž v srpnu 1891 za příčinou vyměňování se odebral na Rocciamelone a od té doby byl pohřešován.

6. Od 31. července neznámý učitel Th. Volz z Ulmu nalezen 26. listopadu nedaleko Marchspitze myslivcem, jdoucím po liších stopách. Mrtvole chyběla hlava a celé tělo bylo značně ohlodáno zvěří.

Na Tuxerjochu nalezena mrtvola A. Gschnitzlera, jenž od října 1904 byl pohřešován. Dle všeho zabil se pádem se skal, načež tělo jeho bylo zavato novým sněhem.

Na horním Grindelwaldském ledovci byla nalezena mrtvola, jež několik let asi ležela skryta v ledovci; dle vojenského pasu jméno neznámého bylo Christ. Griebel.

Od 2. září pohřešován prof. Vitalini byl nalezen roztržtý v jedné z roklí v údolí Val Marsonu (Ampez. A.).

U Heiligenbluthu nalezena mrtvola, prý horolezce.

Na Chegulbergu u Trientu nalezena mrtvola neznámého.

V Baroneschlucht u Arca nalezen zabit J. Merighi.

V Brunecku nalezen mrtev J. Fürstauer.

Na Montrenardu u Chambery nalezl jistý savojský rolník mrtvolu, v níž poznán prof. Munch Petersen z Dánska, jenž od října 1904 byl pohřešován. Ježto u něho shledány peníze, skvosty i papíry v úplném pořádku, zdá se, že se stal obětí neštěstí.

* * *

Uhrnem přihodilo se minulého roku v Alpách 225 nehod, z nichž 91 skončilo smrtí. Poloalpskými úrazy stíženo 114 lidí, z nich zahynulo 51; na Vysoké Alpy připadá 109 úrazů, z těch 40 smrtelných. Srovnáme-li s daty let předchozích, seznáme, že loni počet úrazů opět stoupl — r. 1904 celkem 191, r. 1905 již 225; přihlídneme-li však pečlivěji, shledáme pozoruhodné faktum, že počet úrazů smrtelných proti roku předchozímu se značně zmenšil — r. 1904 bylo smrtelných úrazů 111, r. 1905 pouze 91, tedy o 20 méně! Odpočítáme-li ještě v naší statistice z počtu 40 smrtelných úrazů ve Vysokých Alpách nerozhodných 7 případů (nalezené mrtvoly pohřešovaných, o nichž nebylo lze stanovit, zda neštěstí jejich spadá do úrazů alpských či poloalpských) a zařadíme-li je mezi poloalpské, klesne počet zahynuvších na pouhých 33 osob proti 50 za rok 1904 — rozdíl to ještě nápadnější.

Z uvedených čísel pozorujeme, že loni byl hojnější příznivý průběh v nehodách, více štěstí v neštěstí než za jiných let; ba i několik nehod zaznamenáno, kde turisté vyvázli z nehody s pouhým leknutím. Ve Vysokých Alpách připadá dle statistiky předchozí na úrazy z příčiny

subjektivní: 35 (9 smrtelných) nehod,
objektivní: 46 (21 smrtelných) nehod,
neznámé: 25 (10 smrtelných) nehod.

Ze zaviněných (subjektivních) neštěstí ve 22 případech (4 smrtelné) příčinou bylo vyklouznutí, v 13 (5 smrt.) zbloudění. Z nezaviněných (objektivních) neštěstí nejčastější příčinou byl pád kamení v 18 (8 zabito) případech, nepohoda v 14 (9 zabito), uvolnění záhytu v 11 (2 zabiti); menší počet úrazů připadá na prolomení do ledovcové praskliny (3, z nich 1 smrtelný) a laviny (2, z nich 1 smrtelný). Z osamělých chodců bylo nehodami postiženo 14; z nich 9 zahynulo.

Neštěstí na Fölzsteinu vyvolalo hluboké rozrušení v celém světě alapistek; okolnost, že ani jediný z tříčlenné partie nevyvázl životem, kladl mnozí za vinu spojení lanem. Stará sporná otázka o užívání lana ožila. Rozměry tohoto článku nedovolují nám řešiti zajímavou tuto otázku; k objasnění stačí pouze citovati výrok znalce alpismu, učiněný před soudem v záležitosti pře — loni rozřešené — o pojistné dra. R. Spannagela: »Spojení lanem je bez výhrady nutno na rozpukaných a zasněžených ledovcích. Při slézání obtížných skalních stěn může býti značně omezeno, turista může spojení lanem zamítnouti, aniž lze jeho jednání považovati za neopatrné; ten, jenž prvý, v čele výpravy překonává obtíže cesty. Pro druhého, třetího atd. účastníka partie může býti lano s užitek, ba může jej i před pádem zadržeti, má-li jen prvý bezpečné postavení. Sřítí-li se však prvý, spadne nejen k místu, odkud druhý jej zabezpečuje, ale ještě o celou délku volného lana hlouběji; nastalým nárazem buď se lano může přetrhnouti (smrt dra. E. Zsigmondyho na Meije r. 1885), nebo může spadlý utrpěti smrtelná poranění vnější i vnitřní (smrt Normana-Nerudy na Fünffingerspitze r. 1898), nebo konečně mohou býti strženi i ostatní účastníci a zahyne celá partie (loni na Fölzsteine?). Lano tedy při zdolávání exponovaných míst nejen že prvého lezce nijak nezabezpečuje, nýbrž může uvést i ostatní účastníky v nebezpečí — proto nelze u zkušeného lezce pokládati za neopatrnost, odmítně-li při překonávání těžkého a exponovaného místa zabezpečení lanem.« (J. Hess a J. Krempel.)

K slovům těmto dlužno však dodati, že pád prvého lezce nekončí vždy tak tragicky; jsou případy (A. Schulze na Ušbě r. 1903), kdy prvý lezec tím, že byl lanem zabezpečen, vyvázl životem ze situace, jež bez lana byla by neodvratně skončila jeho záhubou. Lano zůstane, doufám, přes všechny spory vždy cennou částí výzbroje alpistovy; míru jeho užití ponechme uznání vůdce neb zkušených alpistů. Ovšem nutno hleděti k tomu, aby lano, má-li zabrániti nehodě, bylo nejen náležitě pevnosti, ale také dostatečně tloušťky; příliš tenké lano nelze dobře držeti v rukou a okolnost ta může býti osudnou, jak vysvitá z loňského neštěstí na Malé Zině. (Bourdon.)

✱

Výšky hor, sedel a důležitějších bodů v Saviňských Alpách.

na mapě gen. štábu Železná Kaplja—Kokra.

Roku 1902 skončeno bylo nové měření výšek v Saviňských Alpách, kterým bylo konstatováno, že na dosavadní mapě gen. štábu nebylo množství kot správně udáno. Z následujícího přehledu lze seznati, jaké výšky udány jsou na dosavadních, a jaké udány budou v nových mapách gen. štábu.

V ý š k a	1875	1902	V ý š k a	1875	1902
Arničev vrh	1109	1113	Olševa	1930	1929
Baba (Koroška)	2154	2123	Ostri vrh (u Lučské chaty)	1374	1353
Bašelsko sedlo	1631	1629	Pastirkov vrh	1425	1440
Bela (lázně)	843	840	Pavličeva stena	1656	1653
Bela peč	1424	1426	Pavličev vrh	1339	1337
Brana	2247	2253	Planjava	2392	2399
Cimpasser	1551	1547	Poljanski rob	1570	1569
Dedec	2020	2023	Prag (na Veliki planini)	1334	1331
Dleskovec u Lučské chaty	1972	1971	Predoselj	568	573
Dolgi hrbet	2479	2454	Presedljaj (= Sedlica)	1612	1610
Goli vrh	1789	1787	Pristovnikov Storžič	1762	1759
Gornji grad	428	434	Raduha	2065	2062
Greiben Kalški	2224	2223	Rinka (Štýrská)	2276	2256
Grintovec	2559	2558	Robanova planina	1009	972
Grintovec Vernikov	1658	1654	Sedelce	1905	1898
Izvir Bistrice	591	604	Sedlica	1612	1610
Jančeva prižnica	1437	1433	Skuta	2530	2532
Javornik	1718	1716	Slap pod Rinkou	1210	1110
Jenkova planina	1494	1493	Sleme (Štýrsko)	1310	1351
Jezerski vrh	1218	1216	Solčava	658	660
Kačji vrh	1435	1435	Stegovnik	1694	1691
Kal (na Rogatcu)	1293	1286	Storžič	2134	2132
Kamniško sedlo	1879	1884	Storžič Pristovnikov	1762	1759
Kašni vrh	1290	1293	Strelovec	1798	1796
Koča na Korošici	1807	1808	Suhodolnik	896	900
Kokrsko sedlo	1799	1791	Sv. Duh nad Solčavou	1247	1250
Kopa (Luška)	1753	1755	Sv. Florijan (Gornji grad)	742	743
Košutina	1990	1972	Sv. Lenart	914	926
Kraljev hrib	582	594	Šenkenarsko sedlo	1437	1433
Križ (hranice tří zemí)	2434	2429	Škarje	2127	2135
Krofčka	2035	2086	Turist. chata v Bistrici	591	585
Lepenatka	1426	1422	Veliki Vrh (Koroško)	1634	1696
Ljubno	428	422	Veliki Zvoh	1964	1973
Lucijan	1763	1754	Vodole	1569	1568
Mlački vrh	1067	1119	Vršiči	1972	1979
Mrzla gora	2208	2202	Zeleni vrh	1622	1619
Nova Štífta	608	606	Zoisova Koča	1799	1791
Ojstrica	2350	2349	Železna Kaplja	558	555
Okrešelj	1377	1378			

Nutno připomenouti, že v nové mapě budou poznamenána skoro všechna jména správně slovinsky. Zbytečně zůstalo ještě jméno »Mitterspitze«, jejíž název jest umístěn na mapě tak nešťastně, že jménem tím turisté budou poznamenávat dva rozličné vrchy. — Saviňská podružnice nazývá horu, kterou Frischauf pojmenoval Mitterspitze a která je dle staré mapy 2441 m vysoká, Kranjskou Rinkou; vrchol 2434 m dle staré mapy jmenuje Križem, ježto zde je trojí zemská hranice, a horu dle téže mapy 2276 m vysokou nazývá Štýrskou Rinkou. Hora tato z Križe se ani nepozoruje, poněvadž je stejně vysoká jak okolní horská planina, avšak od Okrešelky pozoruje se jako ostrý vrch naproti Mrzlé Goře. Bylo by dobře, kdyby pojmenování Saviňské podružnice se vžilo.

F. K.

✱

XIV. valná hromada Slovinského planinského družstva.

Za četné návštěvy zahájil 21. dubna t. r. předseda prof. Fr. Orožen schůzi přehledem zdárného působení spolku a jeho odborů a pozdravil přítomného čestného člena p. Fr. Kocbeka, náčelníka Saviňského odboru. Ze zprávy, podané jednatelem Jos. Hauptmanem, uvádíme, že se řadí nyní k centrále 16 odborů. Roku 1905 přibyl odbor v Litiji v Kraňsku a Posávský odbor se sídlem v Sevnici ve Štýrsku. Všechných členů bylo 2438, o 306 více než předešlého roku. Ústřední spolek čítal 605, odbory pak 1878 členů. — Z působení ústředního výboru jest vytknouti stavbu stezek na Jalovec, z Vratského údolí na Križke pode a z Černé Prsti na Rodicu. — Zpráva pokladní, podaná dr. Vl. Foersterem, uvádí, že měl ústřední výbor roku 1905 příjmů 26.650 K 37 h, výdajů 26.464 K 96 h.

Členských příspěvků přijala centrála 3607 K (o 400 K více než loni), důchodů z »Planinského Věstníku« (inzeráty, předplatné, příspěvky odborů) bylo 1081 K 94 h, prodejem pohlednic, tiskopisů a odznaků se utržilo 428 K 55 h, darů a podpor bylo 2619 K 80 h, legát Ivana Rodeta na chatu Kamnickou 1779 K, planinský ples vynesl hrubého výnosu 7466 K 77 h, pohledávek vrátilo se 891 K 42 h, uložené hotovosti vynesly 64 K 91 h úroků, podnájem spolkové místnosti 40 K, chaty vynesly hrubého výtěžku 6670 K 48 h.

Z výdajů uvádíme: kancelářské a administrativní potřeby 1284 K, 52 h, koupě pozemku na Trbiščině na Gorišku 119 K, fotogr. stereoskopní aparát 203 K 85 h, na knihovnu se vydalo 24 K 76 h, na odznaky 220 K. Na značení cest vydáno 199 K 29 h, stavba stezek na Jalovec 546 K 91 h, na Križke pode 214 K 58 h, z Černé Prsti na Rodicu 153 K. Hospodářství chat vyžadovalo 4917 K 65 h, na vnitřní výpravu Aljažova domu a Kadilnikovovy chaty vydalo se 4234 K 48 h. Kamnickému odboru na stavbu Kamnické chaty vyplacen Rodetův legát 1771 K 50 h, půjčka vráceno 2800 K, úroků zapláceno 455 K 35 h, půjčka povoleno 668 K 16 h, vydávání »Planinského Věstníku« vyžadovalo 2053 K 10 h, ples stál 4930 K 26 h.

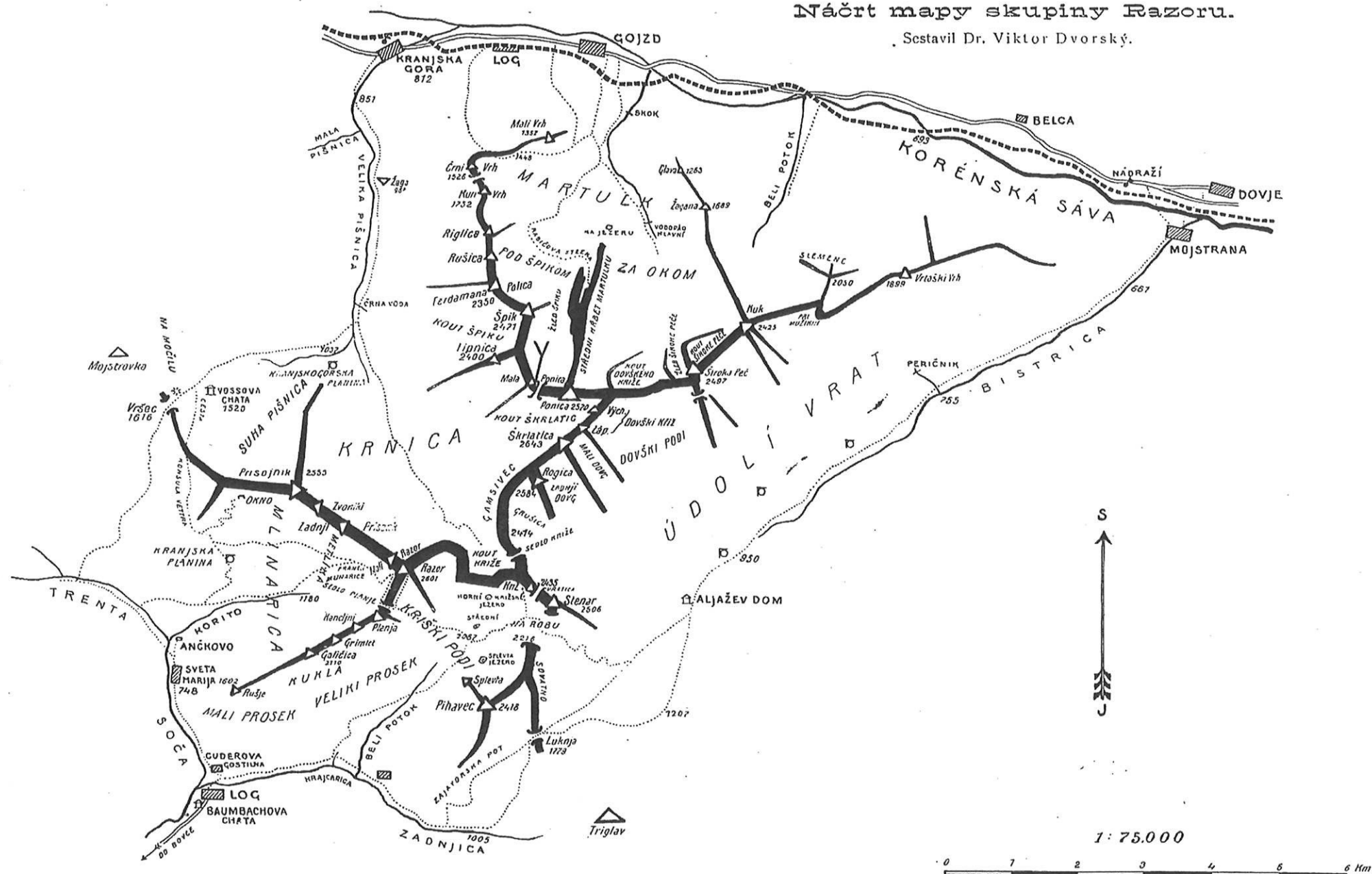
Čistý výtěžek z plesu činí 2536 K 51 h, chaty měly čistého výnosu: Oroženova chata na Černé Prsti 27 K 16 h, triglavská chata na Kredarici 883 K 70 h, Aljažův dům 1065 K 93 h, úhrnem 1976 K 79 h. Triglavská chata zúrokovala se tedy 7⁰/₁₀₀, Aljažův dům 6⁰/₁₀₀.

Jméni ústředního spolku vykazuje aktiv 40.493 K 81 h, passiv 14.479 K, čistého jmění je tedy 26.014 K 81 h (o 5514 K 96 h více než loňského roku).

Do výboru byl zvolen na místě inž. Jaroslava Foerstra, který se vzdal činnosti, inž. Viktor Skaberne. Odstupujícím p. inž. Foerstrovi byl vzdán vzhledem k jeho zásluhám o stavbu Aljažova domu, Kamnické chaty a chaty na Stolu i přičinění jeho o dekorační výpravu obou spolkových plesů dík valné hromady. Vřelý dík byl vzdán také spolkovému jednatele Jos. Hauptmannovi, který jest od počátku spolku neúnavným jednatelem. Přijat byl návrh, by se mu podal čestný dar. P. Antonín Trstenjak vzpomínal ve vzletné řeči zásluh, jakých si vy-

Náčrt mapy skupiny Razor.

Sestavil Dr. Viktor Dvorský.

dobyl o turistiku ve slovinských Alpách prof. Dr. Johannes Frischauf, slavil vědecký význam práce jeho a trpký nevděk, jakého se mu dostalo od Němců z jediného důvodu, že se neobával sympatizovati se Slovinci. Poukazuje zvláště na nedávné demonstrace, zavedené německým studentstvem proti Dr. Frischaufovi za příčinou aféry Edvarda Richtera na universitě ve Štyrském Hradci, navrhol P. A. Trstenjak resoluci: »Zástupci slovinských alpistů, kteří se sešli na řádné valné hromadě „Slov. alpského družstva“ dne 21. dubna 1906 v Lublani, vzpomínají zásluh, jakých si dobyl prof. Dr. Frischauf ve prospěch turistiky a vzdávají mu jako neohroženému bojovníku pro pravdu na poli alpismu a vědy neobmezené uznání a úctu.« Resoluce byla přijata se všeobecným nadšením.

Návrh p. H. Lindtnera, aby družstvo pomýšlelo na stavbu většího podniku v Ukaucích za Bohinjským jezerem, byl odkázán výboru k uvážení. Pan Dr. Ant. Švigelj navrhl vydání alpského kolku. Živou debatu roznítil návrh Dra. Šviglje, aby budoucí valnou hromadu svolal ústřední spolek na letní dobu mimo Lublaň, a sice pro příští rok do Jesenic. Oproti tomu poukazoval Dr. Vl. Foerster, že neradno svolávati valné hromady mimo Lublaň, dokud zastává ústřední výbor kromě správy celého spolku i funkci odboru, kterému náleží členové v Lublani i jiní členové, přihlášení přímo k centrále, tedy odboru, o jehož zájmy třeba za účastenství členstva vlastního, tedy v okraji lublaňském rozhodovati. Až se ustanoví samostatný lublaňský odbor a vyvine se následkem toho samostatný centrální výbor, jemuž by bylo dbáti jen o centrální vedení veškerých odborů, bylo by pomýšletí na svolávání velké spolkové roční hromady dle vzoru něm. rak. Alpenvereinu. Dr. Foerster navrhl, aby svolával ústřední výbor občasně schůze delegátů všech odborů, kteří by se scházeli letní dobu v Lublani nebo mimo Lublaň v poradě o určitém programu. V debatě, které se zúčastnili mimo navrhovatele pánové Trstenjak, Pustoslemšek, Beg a Dr. Tominšek, bylo jednáno o dosavadním poměru ústředního výboru k odborům. Návrhy byly odkázány výboru k uvážení.*)

—er.

✱

Ze slovanských Alp.

K bedlivému povšimnutí návštěvníkům slovanského jihu. Zmínili jsme se krátce již ve druhém ročníku našeho listu, jak velkým dojmem působilo Jezero na Angličany Josiaha Gilberta a G. Churchilla, kteří — jeden umělec, druhý politik a spisovatel, oba velkého významu v Anglii — v letech 1861—1863 na dlouhé cestě navštívili

*) Na prázdninových shromážděních akademického kroužku našeho odboru, konaných r. 1904 v Jesenicích a r. 1905 v Logu, bylo vysloveno ústřednímu výboru S. P. D. přání, aby valné hromady spolku konaly se v létě v Alpách, pokudé jinde, a to v místech turisticky významných a zejména ohrožených. — Snad bylo by lze pořádati již nyní v létě mimořádné valné schůze družstva s programem předem určeným a s odbory smluveným mimo Lublaň, zvláště v místech národně ohrožených, a to nejen v Kraňsku, nýbrž i v Korošku a Přímoří.
Pozn. redakce.

Alpy, hlavně Dolomity, Julské i Saviňské Alpy a r. 1864 vydali spis »Excursions trough Tyrol, Carinthia, Carniola et Friuli« o své cestě, kterou podnikli ve stopách známého anglického učenice Humphry Davyho, jenž dlouhá léta dlužal v Korenu (Wurzen), blíž Kraňské Gory. Uvedeme skoro doslovně, co napsali o Jezeru: »Přijeli jsme v poledne do Jezera, do krásné, zelené a skvělé horské kotliny. Toto údolí bylo tak rozkošné, že byli jsme zklamáni, když jsme se dověděli, že v hostinci nemůžeme zůstat delší čas.*) Ale příroda se na nás usmívala a odškodnila nás bohatě; neboť rozprostřela nejkrásnější měkké pažity před námi a ověsila tu hory nejbohatšími lesními tapetami. Postavila-li nad ně strašné skalní zdi bez zeleně, učinila to jistě proto, aby toto líbezná místo odloučila od velkého světa a zachovala je stále svěží a krásné.« — Kdybychom podobná slova nejvyšší chvály napsali my, snad by někdo mohl vytýkati podjatost, avšak tento hlas je jistě plně nestranný a váží tím více, že spisovatelé přišli do slovanských Alp z Dolomitů. — Ještě jinde zmiňují se Gilbert a Churchill v knize své o dojmu, jakým působily na ně Saviňské Alpy. Zde podáváme jen dvě zmínky, které napsali, když užívali »naše hory« ze skupiny Julské: »Nyní stály před námi poprvé odkryty — pyšná, vznešená, ohromná massa, ověncená lehkými mráčky, zářice v dále něžnými barvami svých holých skal.« A dále, když pozorovali Saviňské Alpy ze St. Lenartu: »Byl to obraz, který vůle může vždy vyvolati v paměti; ba někdy i kdy to nejméně očekáváme, je stále před našima očima; vidíme jej ještě nyní.« — Před návštěvou Saviňských Alp pobýli angličtí cestovatelé v Korenu, v Kranjské Goře i jinde, a líčí také chvíli, kdy z údolí Sávy k večeru vystoupili na výšinu blíž Kranjské Gory a přišli »na místo, jemuž pro krásu, kterou viděli jsme dole i nad našimi hlavami, kdy země i obloha zářila ve všech barvách duhy, ve vzpomínkách našich hledáme rovného... Uneseni pohledem, řekli jsme si: Ano, je to nejpůvabnější údolí Evropy.«

V Kazinu jezerském p. Fr. Muriho lze pro měsíc srpen najati ještě čtyři pokoje; ostatní pro čas ten jsou již zadány. Na červen a červenec je dosud málo přihlášek; doporučujeme však, aby přihlášky, zvláště pro červenec, daly se co nejdříve, ježto zkušenost některých let učí, že ti, kdo se opozdili s přihláškou, i v červenci nesnadno našli v Kazinu místo. Záleží také na tom, aby pro líknost slovanských návštěvníků nebyly zadány nejlepší pokoje cizím rodinám.

Česká chata byla v polovici dubna ještě skoro celá pod sněhem; té doby vyhlídala jen nepatrná část střechy, tak že dle dopisu p. Muriho bude lze do chaty vniknouti teprve as koncem května. — V Saviňských Alpách sněžilo v březnu skoro stále; letošní zima v Jezeru byla dlouhá a velmi tuhá. V dolině jezerské zmizel sníh, avšak před čtrnácti dny bylo ho ještě mnoho na jezerním vrchu.

Dosavadní hospodář české chaty p. Jernej Krč povede i letos za dosavadních podmínek hostinství v české chatě, jež po všecka

*) Nebylo tehdy ovšem postaráno o pohodlí turistů provázených dromami; dle dopisu další tury zdá se, že zajeli do hostince Stullerova.

léta obstarával k úplné spokojenosti a dbal vždy s rodinou svou o vzornou čistotu a přesnou obsluhu. Je horským autorisovaným vůdcem. Kromě něho bude celé léto dlíti na chatě výborný vůdce Vavřinec Potočník, který v červnu začne pracovati na úpravě starých a na stavbě nových horských stezek našich, hlavně na zkratce od české chaty ke Žrelu a stezce na Rinku.

Saviňská podružnice S. P. D. dokončí letos stavbu stezky od Okrešelky na Kamnické sedlo, zřídí stezku od Škarj pod Ojstřicí na Planjavu a ke Kamnickému sedlu, odtud na Branu, potom pod Branou po Boštjanici do Kotličí a po Turské Goře do Turského žlebu. Tím bude spojena Ojstřica až s Rinkou, následkem čehož ztratí na významu Okrešelka, za to však získá velice nová slovinská chata na Kamnickém sedle.

F. K.

Z Ljubna do Luči a Solčavy bude zařízena od června jízdní pošta.

F. K.

Mozirská chata v saviňských Alpách bude letos po desítiletém trvání pečlivě znovu opravena. Z venčí obije se prkny, ve vnitřku provedou se značné úpravy a pramen bude zachycen v cementovou nádržku. Oprava chaty oslaví se v srpnu t. r.

F. K.

Odbor D. Ö. A. V. v Slovenjgradci ve Štyrsku postaví chatu na Sv. Uršule.

F. K.

Rakouský klub turistů povolil odboru svému v Železné Kapli r. 1904 a 1905 celkem 4400 K na podniky v Saviňských Alpách a Karavankách.

Na Mokricu, položenou v části Saviňských Alp jihovýchodně od Grebene, na jejíž jižním svahu květena alpská je nádherná, přijdeme v nejkratší době z Jezera, když sejdeme po silnici za Pošnarův hostinec něco přes pět čtvrtí kilometru, pak dáme se na východ vzhůru cestou, poznamenanou v mapě generálního štábu, na horskou kotlinu Dovga Njiva, odkud přelozeme skalkami severně od koty gen. mapy 1937 m, odkud již na Mokricu něco nižší je toliko několik minut cesty. — Výstup od Uršiče v bistrické dolině na Mokricu lze řaditi mezi velmi zajímavé výstupy na střední hory Saviňských Alp, neboť flora jižního svahu Mokrice je v létě skvělá. Cesta vede do značné výše krásným lesem, pak stále až k vrcholku po hustých, vysokých trávnicích, v nichž hojnost je protěže, alpských růží, orchideí a jiných květů. Od Uršiče jde se lesem skoro hodinu po slabých, již značně setřelých značkách k jihu, pak na západ a počne se vystupovati na severozápad. Divoký kmín s obrovskými květy dosahuje výše 2 m, bodláčí ještě výše, nutno se prodírat hustými keři a úžasně vyvinutými rostlinami, jaké v tomto vývoji těžko lze nalézt jinde; husté, málo kde tak vysoce pnoucí se liany plamínku zatarasují často cestu. Zde třeba mít velice pozor na slabé značení; ztratíme-li je, nutno dáti se »zkratkou«, průsekem a ssutkovým žlebem, po němž cesta, ač je to jen stoupání, za slunečního úpalu je velice úmornou, příkrá a nepřestává býti úmornou ani výše, kdy ze žlebu dostaneme se na hladké příkré syté traviny, dokud nedostaneme se na značenou cestu: poněkud jihozápadně od vrcholu. Pisatel vystupoval »zkratkou« přes 5 hodin od Uršiče na Mokricu, s níž je opravdu krásný pohled na jižní stranu hlavního řetězu Saviňských

Alp. K Dovge Njive jde se od Mokrice na západ k triangulačnímu znamení nebo níže v levo (jižně) od něho, pak dolů po lehkých skalách. Od Mokrice k salaši na Dovge Njive malá hodina (zde pramen vody a mléko), pak necelé 2 hodiny sestup k Pošnarovi.

Železnokapelský odbor rak. klubu turistů bude letos přestavovat chatu Rainerovu pod vrcholem Obiru, kterou obdržel darem od tamního těžiště horního.

Karavanky byly již okolo 20. dubna prosty sněhu na jižních úbočích, za to však severní svahy hor mají dosud náladu zimní až do údolí. 19. dubna ležel sníh ještě v Kranjské Goře; toliko déšť prozrazoval dobu jarní.

Z výroční zprávy něm. rak. alpského spolku za rok 1905. Valnou hromadou byly uděleny na stavbu cest a chat tyto subvence odborům, působícím ve slovanských Alpách: Sekci celovecké 500 m, kraňské 4000 m, sekci »Küstenland« 1000 m, bělácké 2000 m. Kromě toho povolil ústřední výbor sekci »Küstenland« 380 m, celjské 200 m, bělácké 170 m. Mimo to povoleno 255 m sekci bělácké pro Ljipaljavas v Korutanech blíž Pontebby; k jakému účelu, není pověděno.

Seznam vůdců pro Saviňské a Julské Alpy i Karavanky roku 1906. Pro Saviňské Alpy: a) péči našeho odboru Krč Jernej, hospodář české chaty (též pro Karavanky); b) saviňskou podružnici Slov. plan. družstva Mermal Blaž v Solčavě a Pečovnik Antonín v Lučích (oba pro blízké tury); c) něm. rak. alpským spolkem Kremser Frant. v Kokře, Uršič Michal a Potočnik Vavřinec v Bistrickém údolí u Kamniku, Deschmann Frant. v Lučích, Kramer Jan v Solčavě a Piskernik Jan v logarské dolině. — Pro Julské Alpy autorisováni jsou něm. rak. alp. spolkem: Oitzinger Ant. v Ovčjavsi v Zajzeře, Eichletter J. a Juvan J. v Belapeči; Hlebažna (vyslov Chlebažna) Klement, Hlebažna Josef, Kovač Petr, Rabič Jan, Rabič Petr, Skumauc Fr. (Šmerc), Urbas Frant. (kromě toho nosiči jsou Lakota Tomáš a Orehovnik Jan), všichni v Mojstraně, Kosmač Jan, Košir Alois, Oitzl Michal, Pečar Jan a Rogar J. (zvaný Korobidl) v Kráňské Goře, Plemel Valentin v Bledu, Logar Kašpar v Bystrici Bochyňské, Skantar Vavřinec (zvaný Šest) v Srednja Vsi, Jelar Vavřinec a Šest Antonín ve Fužine při Bochyňském jezeru, Baumgartner Rudolf st., Baumgartner Rudolf ml., Fillafer Michal, Pinter Jakub v Rablu, Struckl Ant. (Švajc) ve Srednjim Logu pod Predelem, Mrakič Ivan, Mrakič Josef, Mrakič Ondřej v Bovci (Flitsch), Komač Josef, Komač Ondřej (Mota), Šorc Jan (Zuet) v Logu, pošta Bovec, Perdič Ondřej (Mataja) v Zatominu, pošta Tomin, Krobath Ant. (Kutka) v Srpenci. — Aspiranty vůdcovství jsou: Arh Matěj, Boltar Jan ve Fužine, Baumgartner Michal na Predelu, Janez Černuta ve Spodnjim Logu, Tožbar Ant. (Spik) v Soči. — Speciálně pro Karavanky autorisováni jsou: Vork Ant. (Simnoud) v Bledu a Ausenek Frant. v Korošské Bele u Javorniku. Vůdceové a aspiranti v Kráňské Goře i Mojstraně vodí rovněž v Karavankách. — Autorisováni vůdceové pro Karavanky, kteří bydlí severně Karavanek, nejsou pojeti do tohoto seznamu, ježto naši turisté služeb jejich jen v nejdřívších případech potřebují.

První slovinský vůdcovský kurs pořádalo Slov. Plan družstvo letošního března v Lublani. Zúčastnilo se ho 18 aspirantů, kteří všichni velmi dobře obstáli.

»Skozi Mali Razor« (c 2200 m) jmenují trentští vůdceové sedlo mezi Prisojnikem a Razorem (které dr. Kugy nejprv zval »Korita«, později »Skerbina«). Sedlo toto majíc do Mlinarice jen mírný sklon, spadá do Pišnice úžasnou stěnou, kterou byl proveden výstup asi třikrát (dr. Kugy; dříve Kugy a Bolaffio, A. Krammer a G. Luzzatti). Prvně jako sestupu bylo tury této užito dne 16. července od dvou našich členů, vedených J. Komacem (Paverem). Prolezení onou stěnou, as 700 m vysokou vyžadovalo plných 6 hodin těžkého šplhání, neustále velice exponovaného a závratného.

O Triglavu a Stolu přináší »Revue Alpine« zajímavý turistický článek pana René Godefroye. Je to snad ve francouzském alpském časopise první článek o slovanských Alpách, nehledíme-li k několika kratším zprávám o činnosti našeho odboru a našeho listu, jež byly v posledních letech uveřejněny. Při turistickém článku nehledíme vážněji k některým malým nesprávnostem geografickým a národopisným, které se jeví ve článku; některé názvy bohužel cizinec přítel uvádí německy, jinde však snaží se uplatnit nomenklaturu slovinskou. Pan Godefroy vzpomíná ku konci článku mocného dojmu, jaký učinily na něj Julské Alpy i Karavanky, Bled i Bochyň.

Ochranné chaty kraňské sekce D. Ö. A. V. měly r. 1905 tuto návštěvu: Vossova chata 396, chata na Golici 371 (tentokrát píše ve výkazu Kahlhogelhütte; doposud užíváno i od Němců správného názvu Golica), Deschmannova chata 346, Zoisova 186, Valvasorova 147, chata Marie Terezie 68, chata v Sedmijezeří 24. Pozoruhodno jest, že návštěva chaty Zoisovy zůstává daleko za českou chatou. Ve všech chatách kraňské sekce jsou členové Alpenvereinu sprostěni povinnosti platiti vstupné. R. 1905 vydala sekce 22.748 K, z čehož 12.825 K věnováno na přestavbu Deschmannovy chaty. Nadace Mlakarová má nyní 10.459 kor. jmění.

Dle seznamu tur. členů rak. klubu turistů, který uveřejnil časopis Österr. Alpenzeitung, navštívilo r. 1905 slovanské Alpy devět členů klubu, kteří provedli výstupy těžké, mezi kterými Dr. Kugy došel jako první turista na Viš od sedla nebojského.

Kalendář něm.-rak. alp. spolku na r. 1906 upozorňuje německé turisty »zur Vermeidung von Verwechslungen und Irreführungen«, že v »kraňských a sousedních horách« existují kromě chat německých konkurenční chaty »Slov. plan. družstva«, Němcům nepřátelského, dále konkurenční cesty, značky i knihy zápisní na vrcholech, a označuje, které chaty atd. jsou německé, které slovanské. Je to nepřímá výzva, aby německí turisté nevstupovali do slovanských chat, nechodili po cestách a značkách »Sl. Pl. družstva« a nezapisovali se do slovanských knih. Je to celkem jen nový, bezmocný výbuch, nedůstojný velkého alpského spolku, který většího praktického účinku nemůže mít; je toliko důkazem pro to, že zneužíváné a nenáviděné »Sl. Pl. družstvo« je dnes mocným činitelem, který dovedl již překazit snahy, okupovati slovinskou horskou půdu německými spolky, učiniti obyvatelstvo

její závislým od Němců a připravovati další. Povinností všech našich turistů ovšem bude, zaříditi se opačně. Zajímavé je, že ve výzvě bylo zapomenuto české chaty, jejíž zřízení v kraji čistě slovinském je přece v očích Němců největší provokací.

Ve Velké jeskyni na Krasu blíž Občiny, jež nedávno učiněna byla přístupnou, je síň ze známých do této doby krasových dómů největší. Při délce 240 m má šířku 42 m až 132 m a výšku 138 m.

V západní Bosně byly svob. pánem Handelem-Mazzetim dostoupeny tyto vrcholy: Plaženica, Babina greda, Jedovnik (jižní vrchol), Gola kosa, Mala Klekovača, Velika Klekovača a Ilica.

Naše turisty do slovanských Alp upozorňujeme, že cestovní knihy »Saviňské Alpy« a »Julské Alpy«, vydané nákladem našeho odboru, jsou daleko nejpodrobnějšími a v pravdě nejspolehlivějšími spisy pro každého, kdo chce cestovati v Alpách slovanských. Cena za »Saviňské Alpy« (2 kor.) a za »Julské Alpy« (3 K 50 h) — pro členy 2 K 50 h u pokladníka odboru p. dra. St. Prachenského — je věru nepatrná. Spisy vyšly v komisi knižnictví Fr. Rívnáče v Praze.

*

Různé.

Ochranné chaty Ö. T. G. V Korutanech: 1. »Berghaus« 1373 m, 2¹/₂ hod. pod vrcholem Pečí (2114 m) s jednou místností o 3 lůžkách a matracích pro 6 osob; od r. 1905 nebude více ohostěn. — 2. Chata Rainerova 2047 m, 10 min. pod vrcholem Obiru, zaujímá dvě stavení se 3 místnostmi a 8 lůžky, 2 společnými ložnicemi s 6 žíněnkami a 12 slamníky, v celku pro 35 osob). Ohostěna je po celý rok; opatřena telefonem (a meteorologickými přístroji. Návštěva r. 1904: 437 osob. — 3. Chata na Hochstadlu (1803 m), 2 hod. pod vrcholem (2678), v Lienzkých Dolomitech, v letě ohostěna. 2 místnosti s 8 lůžky, pro dámy zvláštní oddělení se 4 lůžky, dále 6 žíněnek a až 12 míst na seně, celkem pro 35—40 osob. Návštěva r. 1904: 135 osob. — V Kráňsku Chata Mallnerova (1380 m), 5/4 hod. pod vrcholem Črne Prsti (1845 m) (od r. 1905 v letě ohostěna), o 2 místnostech se 6 lůžky.

Alpský turista Lothar Patera vykonal dle »Österr. Alpenzeitung« r. 1904 v Karnských, Incarojských a Clautanských Alpách dvacet pět výstupů na vrcholy, které dosud nebyly turisty dostoupeny. Kromě toho vystoupil v týchž skupinách, dále v Zillských Alpách a v Lienzkých Dolomitech jako první turista po nových směrech as na třicet vrcholů, s několika pak kromě toho prvně sestoupil novými směry. Byť některé vrcholy byly velmi blízké a Lothar Patera mohl jich dosáhnouti více za jediný den, zůstává přece výkon jeho i přes to obdivuhodným.

Švýcarský alpský klub dotazoval se všech sekcí k návrhu jednoho z odborů, přejí-li si změny v redigování spolkového časopisu »Alpina«. Jednalo se o to, mají-li články býti uveřejňovány aspoň ve dvou jazycích, francouzském a německém. (Zprávy centrály uveřejňovány jsou vždy v obou řečech.) Návrh na uveřejňování všech článků v obou řečích nebyl odbory přijat sympathicky, bylo však vysloveno přání různými odbory, aby uveřejňováno bylo více článků francouzských, než dosud. Italské sekce klubu spokojily by se s francouzským vydáním listu.

Při zastavování švýcarských bystřin horských používá se nejnověji, jak sděluje »Schweiz. Zeit. f. Forstwesen«, olší, jimiž vroubí se břehy, mnohde

tak hustě, že není třeba jiného opatření. Kultury lesní, jež k ochraně se sázejí, značně přý jsou poškozovány kamzíky. Toliko smrk je jist před nimi.

Elektrickou dráhu ze Saint Moritz v Engadinu do Tirana přes sedlo berninské zamýšlí postaviti společnost, která nedáno ustavila se v Basileji. Dráha má býti 60 km dlouhá.

Švýcarský alpský klub měl minulého roku 8938 členů, příjmů pak přes 55.000 fr. Na stavbu nových chat vydal skoro 15.000 fr., na opravy starších skoro 18.000 fr., na časopis »Alpina« skoro 14.000 fr. (příjmem z inserátů a předplatného zmenšily se vydání za časopis na necelých 6000 fr.), na pojištění vůdců 11.400 fr. — V různých bankách má klub uloženo na 38.000 fr. čistého jmění. — Všecky sekce klubu pořádají v létě četné společné výstupy na hory.

V Revue des Eaux et Forêts líčeny jsou pohromy, které vznikly horským potokem Arbonne ve francouzských Alpách od 2. století po Kristu. V podrobné monografii, jediné snad svého druhu, líčeny jsou zkázy v různých stoletích. Před 600 lety odplavil potok kostel, r. 1636 padesát dva domy, v minulém století značné části vinic. Dnes jsou úpravy proti povodním potoka skončeny, jak uvádí »Österr. Wochenschrift f. d. öf. Baudienst«, z kterého časopisu čerpáme tuto zprávu. — Za této příležitosti podotýkáme, že ve Francii věnují se na zastavování horských bystřin obrovské sumy v poměru k jiným státům a že práce podniknuté mají veliký výsledek.

Při observatoři Jansenově na Mont Blancu zřízena byla ložnice turistická pro 22 osoby. Stavba trvala dvě léta pro pracné obtíže dopravy potřebných věcí do výše tak velké, i pro vysoké výlohy.

Z Aosty do Courmayeuru pod skupinou montblancskou bude postavena elektrická tramway, která projede vzdálenost mezi oběma místy za dvě a tři čtvrti hodiny. Stanice budou v Aostě, Arvier, Morgex, Prě Saint-Didier a v Courmayeuru.

Z Courmayeuru do Martigny na rhenské švýcarské dráze bude stavěna jižní cesta, která spojí rozkošné italské městečko se Švýcary přes sedlo Ferret.

Nejvyšší lanová dráha se závěsnými vozíky byla postavena loni v Argentině. Délku má 35 km; rozdíl výšek horní stanice a nejnižšího bodu dráhy činí 3600 m. Po dráze dopravuje se ruda, dobytá ve výši 4600 m na vysočině provincie La Rioja, do stanice Chilecito, položené 1000 m nad mořem. Poděry jsou fidele, rozjetí mezi nimi činí 500—900 metrů.

Při novém měření výšek v kanadských horách Skalistých, provedeném Jamesem Outramem a drem Normanem Colliem v letech 1892—1902, bylo zjištěno, že výšky hor, jak byly v mapách udávány dříve, jsou ve skutečnosti nižší. Několikými pozorováními zjištěna výška hor: Mount Columbia na 12740, M. Bryce na 11.686, M. Lyell na 11.463, M. Forbes na 12.075 anglických stop (angl. stopa = 0.30479 m). (Dle Sborníku č. spol. zeměvědné.)

Na úpatí sopky Meru v rovníkové východní Africe jsou ve značné výši mnohá jezera se slanou vodou. Ve výšce 1400 m nad mořem rozloženo jest jezero rozlehlé 4 km², hluboké až 38 m. Meteorolog Uhlig, který r. 1901 vystoupil na vrchol, stanovil výšku sopky na 4630 m. Při této cestě prozkoumal Uhlig ještě sopky Oldonjo l'Eugai (2800 m), Oldonjo Sambu (2400 m), Lo Málasin (3700 m) a více jiných. Sopky projevíly před nemnohými lety činnost. (Dle Sborníku č. spol. zeměvědné.)

Rakouský klub turistů v rozpočtu na r. 1906 čítá na příspěvcích od 11500 členů 54.000 K, za nájem chýší a za vstupné 9000 K. Na časopis má rozpočteno 23.000 K; správní vydání dosahují výše 14.000 K.

*

Zprávy spolkové.

Tomuto číslu »Alpského Věstníku« připojena je mapa skupiny Razorské, kterou dle vlastních poznatků nakreslil p. dr. Viktor Dvorský a již opraveny jsou některé chybné údaje mapy generálního štábu.

V místnostech odboru, v Jungmannově třídě č. 25, lze dostati ve středu a v pátek od 4—6 hod. odp. knihy vydané odborem: Průvodce po saviňských a julských Alpách, odznaky, pohlednice klubovní, slovníky spisů o Bledu a okolí. V téže době přístupna je členům knihovna odborová.

Letní schůze akademického kroužku našeho odboru bude konána 26. srpna v Jezeru.

Pan dr. Viktor Dvorský, spoluredaktor »Alpského Věstníku«, odebral se na několik měsíců do Černé Hory, Bosny a Hercegoviny jak ke studiu národohospodářských poměrů tak i horstev neprozkoumaných dosud vůbec nebo jen malou měrou.

Projekt chaty v Koritnici bude brzy uskutečněn. Akademický kroužek vyslal p. P. Breliha, aby zahájil vyjednávání s podnikateli. Bude-li docíleno dohodnutí, započalo by se již letos se stavbou chaty. Kroužek prosí, aby jej členstvo při významné této práci podporovalo. Příspěvky přijímá Fr. Jenčíč, technik (Král. Vinohrady, Puchmajerova ulice 8).

Valná hromada zilského odboru S. P. D. konala se 18. dubna t. r. v Celovci. Zmiňujeme se o ní proto, že se na ní ve velmi živé debatě jednalo o to, aby odbor rozšířil svou působnost na celý slovinský díl Korutan. Dle rozsahu slovinského území korutanského měly by vlastně existovati tři odbory: zijský, celovský a podjurský; prozatím však pro nedostatek uvědomělých spolupracovníků a proto, že je potřeba silného odboru pro celé Korutany slovinské, má se posavadní zilský odbor přeměnit v »Odbor Korutanský S. P. D.« Žádati by bylo, aby se začalo pracovati v úplně zanedbaných Karavankách. Hory tyto, významné přírodními půvaby, dostaly se do působnosti cizích živlů, tak že mají kraje ryze slovinské úplně německé vzezření. Jest obava, že rozmach cizího působení přivede nová dráha karavanská. Doporučujeme kraje tyto též Čechům k hojně návštěvě. Letních bytů jest v Rožné dolině dostatek.

J. W.

Malostranská Beseda prominula akad. kroužku poplatek za použití místností jako dar na chatu v Koritnici.

Noví členové odboru:

- pan JUDr. Jar. Voženilek, sekretář zemského výboru, Smíchov,
- » Adolf Růžička, vrchní z. účetní rada, Kr. Vinohrady,
- » Jan Rohr, majitel realit, Smíchov,
- ctěná společnost »Dřevorubci«, Praha,
- paní Zdeňka Vaňková, choť král. zem. rady, Praha,
- pan Al. Heller, c. k. generální intendant, Praha,
- » Josip Hacin, akademik, Praha,
- » Josip Weiser, právník, Podgora (Korutany),
- » Jakub Černý, c. k. vrchní komisař fin. strážce, Karlin,
- » Rudolf Pilát, prokurista Živnostenské banky, Praha,
- sl. Karla Semerádová, učitelka, Praha,
- pan Karel Reif, právník, Smíchov.

✱

(Zasláno.)

Kdo chtěl by zúčastniti se o prázdninách pěší tury v Julských Alpách s programem: Trbiž—Zajzerská chata—Glavca—Canale di Dogna—Chiusaforte—Rezjuta—Prato di Resia—Bovec—Kaninská chata—Prevala—Nevea—Rablské jezero—Predel—Log v Koritnici—údolí Soči—Log v Trentě—Vrata—Mojstrana—Bled—Jezero. Cesta trvá asi 14 dní (v polovici srpna t. r.). Turu může konati i nováček-alpista. Dotazy zodpoví se ústně ve středu a v pátek od 4—6 hod. odpol. v místnostech č. odboru Slov. Alp. Družstva (Jungmannova tř. č. 25-II. (Pražský klub), kam možno i dopisy adresovati se značkou »J. U. C.«

Odbor vydal svým nákladem:

Saviňské Alpy. (Napsal L. Mareš.) úplného a dosud nejpodrobnějšího průvodce po Saviňských Alpách se zvláštním zřetelem k Jezeru. Se 2 mapami a 5 ilustracemi. Cena i s dodatkem r. 1902. vyšlým 2 K. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

Julské Alpy. Nejpodrobnější průvodce pro každého. S mapou, 7 panoramaty, 3 diagramy a plánem Lublaně. Cena 3 K. 50 h, pro členy 2 K. 50 h. u pokladníka odboru p. dra. St. Prachenského. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

Žádáme snažně pp. členy, aby sdělili nám každou změnu bytu; neboť jen tenkrát je možno, aby »Alpský Věstník« docházel správně.

Důležité na cestu.

Přesné kapesní hodinky remont. s budičkem, zvukového zvonkového hlasu. — Pedometry. — Přesné hodinky »Ordre« antimagnetické. Cenník zašle.

OTOKAR ŠTASTNÝ,

Praha, Celetná ulice, u pražské brány.

— Alpskou obuv —

pracuje a spravuje

RUDOLF KAŠKA,

nástupce Ant. Huňáčka

Praha-III, Nerudova ulice č. 257 (nad vojenským velitelstvím).